

**خشونت علیه زنان در انتخابات در افغانستان: ارزیابی که  
توسط بنیاد بین المللی برای سیستم های انتخاباتی یا  
(IFES) صورت گرفته است**

ماه مارچ، سال 2019

## خلاصه موضوع:

به تاریخ 20 اکتوبر سال 2018، افغانستان انتخابات پارلمانی (ولسی جرگه) را پس از یک تاخیر طولانی مدت برگزار نمود. طی دو دهه گذشته روند برگزاری انتخابات افغانستان با مشکلات متعدد لوژستیکی، تقلب و ناامنی روبرو بوده است، که متأسفانه از پیامد های ناگوار ویژه بالای زنان برخوردار بوده است. انتخابات پارلمانی سال 2018 نیز از این امر مستثنی نبوده است. چالش های کلیدی روز انتخابات شامل تاخیر در گشایش محلات رای دهی، عدم وضاحت گسترده در فورمه های تاییدی انگشت نگاری یا بیومتریک رای دهنده گان، مداخله کارمندان محلات رای دهی و اعمال فشار بالای رای دهنده گان بوده اند. افزون بر آن، در جریان دوره انتخاباتی ایالات متحده امریکا و گروه طالبان مذاکرات صلح را آغاز نموده اند که متأسفانه دولت افغانستان و زنان کشور را در پروسه مذاکرات در حاشیه قرار داده اند. البته علاوه بر پیامد های گسترده ای که حضور رسمی طالبان در افغانستان بالای حقوق و مصونیت زنان از خود بجا خواهند گذاشت.

عوامل مشترک ناامنی و بی ثباتی سیاسی در افغانستان، معافیت گسترده و میزان بلند خشونت علیه زنان و بالاخره برداشت های منفی در رابطه به حقوق زنان، در مجموع از پیامد های ناگوار مبتنی بر جنر بالای مشارکت کامل و مساویانه زنان افغان در پروسه انتخابات برخوردار میباشند. از ماه سپتمبر سال 2018 الی ماه مارچ سال 2019، بنیاد بین المللی برای سیستم های انتخاباتی یا (IFES) با شبکه زنان افغان مشترکاً کار نموده است، تا یک ارزیابی ساحوی را راه اندازی نماید تا بررسی نماید که زنان افغان در جریان انتخابات پارلمانی سال 2018 با چه نوع خشونت ها روبرو بوده اند و عوامل کلیدی ای که مانع مشارکت کامل سیاسی زنان گردیده اند کدام ها اند. ارزیابی متذکره استراتیژی های پیشگیرانه را شناسایی مینماید که میتوانند سبب کاهش و جلوگیری خشونت های انتخاباتی در برابر زنان افغان گردند. ارزیابی متذکره که با حمایت بنیاد امور جهانی کشور کانادا برگزار گردیده است، دربر گیرنده آمار/اطلاعاتی میباشد که از مصاحبه های انفرادی و مباحثات متمرکز گروهی و سروی های غیررسمی در میان نامزدان ذکور و اناث بگونه هماهنگ گردآوری گردیده اند و در حدود 221 تن افراد را در 34 ولایت کشور تحت پوشش قرار داده اند.

بر مبنای آمار/اطلاعات متذکره، این ارزیابی موارد کلیدی ای را در رابطه به خشونت علیه زنان در انتخابات خاطر نشان ساخته اند، که باید به آنها رسیده گی فوری صورت گیرد:

**شبکه های اجتماعی بگونه موثر و به شکل روز افزون مورد استفاده قرار میگیرند تا بگونه گسترده به مخاطبین ملی تحت پوشش خویش در مورد حملات در برابر زنان و خانواده های ایشان پیام رسانی نمایند.** یافته های ارزیابی متذکره نشان میدهند که حریفان سیاسی عمدتاً با استفاده از پلاتفورم های اجتماعی بگونه گسترده به شخصیت کشی ادامه داده و بدین وسیله تلاش میورزند تا به حیثیت و وقار نامزدان اناث صدمه بزنند، آنها را تهدید نمایند و یا هم به آنها آسیب مستقیم برسانند و بدین ترتیب از نامزد شدن زنان در پست های سیاسی جلوگیری نمایند. عمدتاً در این زمینه از دو تاکتیک ویژه استفاده به عمل میاید، یکی اینکه تصاویر خصوصی نامزدان اناث را بگونه آنلاین پخش مینمایند که ایشان را با عدم رعایت حجاب (چادر) به تصویر میکشند و مورد دیگر اینکه دست به شایعه افگنی غیراخلاقی و نادرست در مورد نامزدان اناث و حتی دختران ایشان میزنند. طوریکه یک زن جوان خاطر نشان میسازد "ما از بی حرمتی در هراس هستیم، این یگانه دلیلی میباشد که ما جرات نمیکنیم در کارزار های سیاسی رقابت نماییم. من از ابتدایی جوانی میخواستیم به سیاست راه پیدا کنم، اما اکنون از آن دست برداشته ام".

**میزان بلند آزار و اذیت جنسی در برابر زنان در عرصه سیاسی سبب شده است تا این برداشت نادرست شکل بگیرد که گویا زنانیکه در سیاست شرکت میورزند، از اخلاق مناسب برخوردار نمیباشند.** طوریکه توسط عده زیادی از پاسخ دهنده گان این ارزیابی خاطر نشان گردیده است، نامزدان اناث با آزار و اذیت جنسی چشمگیری روبرو هستند، که به عنوان یکی از عامل بنیادی بازدارنده زنان در عرصه سیاسی پنداشته میشود. یافته های ارزیابی متذکره نشاندهنده آنست که بدبختانه فقدان منابع

مالی زنان یکی از موارد خاصی میباشد که ایشان را با سوء استفاده و آزار و اذیت جنسی از جانب سایر دست اندرکاران عرصه انتخابات، مواجه ساخته اند. نامزدان اناث مکرراً به عنوان مثال از منسوبین پولیس، منسوبین انتخابات، رهبران احزاب سیاسی و ادارات انتخاباتی یادآوری نموده اند و به گفته ایشان اینها عمدتاً افراد و نهادی های محسوب میگردند، در بدل حمایت مالی و یا سیاسی آنها از ایشان میخواهند تا به خواسته های جنسی آنها پاسخ مثبت بدهند. در چین شرایط، احراز کرسی سیاسی توسط یک زن در واقع مترادف به اینست که موصوف (بار گناه) بزرگی مانند داشتن رابطه جنسی را به دوش کشد و به عنوان قربانی ننگین خشونت به زنده گی خویش ادامه دهد و بدین ترتیب زنان کشور از حق مشارکت سیاسی خویش دلسرد و محروم گردند.

در مورد آزار و اذیت گسترده میتوان گفت، که متأسفانه نماینده گان کمیسیون مستقل انتخابات بیش از افراد دیگر در میان مرتکبین جا دارند. پاسخ دهنده گان این ارزیابی حاکی از آن اند کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات از نامزدان اثاث مطالبه نموده اند تا برای اینکه بتوانند در رده های بلند فهرست نامزدان راه یابند، باید به خواسته های جنسی آنها پاسخ مثبت بگویند. هرگاه وقوع اینگونه رویدادها حقیقت داشته باشند، پس این امر به وضاحت در تضاد با ادعا های کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات که میگویند "هیچ مورد آزار و اذیت قابل تحمل نیست (به شمول آزار و اذیت روانی) و این یک مساله جدی است"، قرار دارد. افزون بر آن، برداشت های عامه در مورد معافیت منسوبین کمیسیون مستقل انتخابات که در سوء استفاده جنسی در برابر نامزدان اثاث و سایر دست اندرکاران اثاث انتخابات دخالت داشته اند، اعتبار و توانایی کمیسیون مستقل انتخابات در راستای جلب کارمندان اثاث را زیر پرسش میبرد، و این میزان جلب کارمندان اثاث در مقایسه به سال 2017 شدیداً کاهش خواهد یافت، که در آن زمان هفت در صد کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات را تشکیل میداند.

**نگرانی های گسترده ای وجود دارند که به حاشیه راندن زنان در مذاکرات صلح جاری با طالبان سبب خواهند شد تا حقوق زنان و رشد مردم سالاری در افغانستان زیر سوال برود.** پاسخ دهنده گان این ارزیابی مکرراً تأکید ورزیده اند که با معامله "صلح" کوتاه مدت میان طالبان و ایالات متحده امریکا، در واقع با حقوق زنان در عرصه مشارکت و نمایندگی سیاسی، معامله صورت گرفته است. در حالیکه طالبان بارها در انظار عامه اظهار داشته اند که به حقوق زنان ارجح خواهند گذاشت، اما در واقع یافته های این ارزیابی نشان میدهند که طالبان و حامیان آنها در دوره انتخاباتی سال 2018 از تهدید و خشونت استفاده نموده اند، تا بطور خاص مشارکت سیاسی زنان را هم به عنوان رای دهنده گان و هم به عنوان نامزدان، به چالش بکشانند. به عنوان مثال، پاسخ دهنده گان حاکی از آن اند که طالبان قبل از برگزاری انتخابات اعلامیه ای را به دست نشر سپرده اند و طی آن زنان را تهدید نموده اند که نباید به خاطر اشتراک در پروسه های سیاسی از منازل خویش بیرون شوند "ما اطلاع خواهیم یافت".

**آزار و اذیت نامزدان اثاث سبب شده اند تا خانواده ها از حمایت اعضای اثاث خانواده خویش برای دستیابی به کرسی های سیاسی خودداری نمایند.** پاسخ دهنده گان خاطر نشان نموده اند که بنابر عقاید و باور های فرهنگی جامعه، زنان نمیتوانند بدون حمایت فعال خانواده های خویش در پروسه های سیاسی شرکت ورزند. این امر سبب شده است تا در برابر یکی از زنان پیشتاز موانع ایجاد گردد تا بتواند خانواده خویش را قناعت دهد که از وی به عنوان یک نامزد یکی از کرسی های سیاسی و یا هم حتی به عنوان یک رای دهنده، حمایت نمایند. بدبختانه نگرانی های نیز وجود دارند که در صورتیکه زنان در سیاست دخیل گردند، به آنها آسیب خواهد رسید و اعضای خانواده ایشان همواره آنها را از مشارکت سیاسی باز خواهند داشت. پاسخ دهنده گان این ارزیابی بیش از این حکایه نموده اند که میزان "شرمنده گی خانواده گی" ناشی از رای دهی و نامزدی آنها در مقایسه به انتخابات گذشته بگونه چشمگیر افزایش کسب نموده است. اینگونه ذهنیت میتواند منجر به خشونت علیه زنان در انتخابات گردد و بنابر این اعضای خانواده از اعمال فشار، آزار و اذیت و سایر تکتیک های استفاده به عمل آورند که در نتیجه باعث محروم شدن زنان از حقوق اشتراک در تمام عرصه های پروسه انتخابات میگردد.

هرچند ارزیابی متذکره موانع قابل ملاحظه ای را شناسایی نموده اند که در برابر دستیابی زنان به مشارکت سیاسی برابر و کامل عرض اندام نموده اند، اما این در حالیست که روزه های فرصت ها نیز در این زمینه وجود دارند. این ها شامل موارد آتی میباشند: یک چهارچوب وسیع برای محافظت زنان و رویدست گرفتن اقدامات جزایی برای آنبه افرادی که از حقوق انتخاباتی زنان سرپیچی مینمایند، یک شبکه موجود گروه ها و فعالین حقوق زنان که از موفقیت های قابل ملاحظه ای برخوردار میباشند و با همدیگر برای اصلاحات حقوقی دادخواهی مینمایند، تدوین پالیسی های دولتی مانند پلان کاری ملی که دربر گیرنده تعهدات برای رسیده گی به مصونیت و امنیت زنان میباشد، و ساختار های موجود مانند شورا های جامعه که عده پی از زنان به آن به دیده پلاتفورم های قابل دسترس برای دستیابی به کمک برای قربانیان خشونت مینگرند. با توجه به این روزه فرصت ها و عده دیگر از آنها، این ارزیابی توصیه های عملی را برای دست اندرکاران کلیدی، منجمله دولت، تمویل کننده گان بین المللی، جامعه مدنی، کمیسیون مستقل انتخابات و احزاب سیاسی

پیشکش مینمایند، البته به عنوان مواردی که میتواند ما را در راستای دستیابی به کاهش خشونت علیه زنان در انتخابات و مشارکت کامل سیاسی زنان در افغانستان کمک نماید. از آنجاییکه افغانستان در جریان مذاکرات صلح قرار دارد و برای انتخابات آینده منجمه انتخابات ریاست جمهوری که قرار است در ماه سپتمبر سال 2019 برگزار گردد آماده گی میگیرد، نیاز فوری برای رویدست گرفتن تلاش های ستراتیژیک وجود دارد، تا از تامین و تعمیم حقوق زنان به مثابه اشتراک کننده گان در تصامیم انتخاباتی و سیاسی عملاً تقویت و محافظت به عمل آید

## توصیه ها:

### برای دولت افغانستان:

- تقویت چهارچوب قانونی مرتبط به تمویل کمپاین ها و ایجاد یک واحد نظارت مجهز در ساختار کمیسیون مستقل انتخابات که بتواند از مقررات و اقدامات موثر در راستای تقویت تمویل کمپاین ها برخوردار باشد. اینگونه مقررات و اقدامات هزینه کمپاین های انتخاباتی را کاهش خواهد بخشید و با این کار میتوان زمینه های هماهنگی میان نامزدان ذکور و اناث را بهبود بخشید.
- ایجاد یک سیستم تمویل عامه احزاب سیاسی و مدنظر گرفتن امتیازات برای احزاب سیاسی به منظور افزایش میزان نماینده گی زنان از طریق فراهم نمودن زمینه های اضافی تمویل برای آنعده افرادی که در انتخابات شرکت میورزند و یا زنان بیشتر را انتخاب مینمایند.
- تقویت برنامه های آگهی دهی و تعلیمی در مورد کانال های گزارشدهی برای خشونت علیه زنان و ارتقای ظرفیت مسؤلین حقوقی به منظور بررسی و پیگیری همچو قضایا در محاکم رسمی.
- تجدید نظر در مورد قانون انتخابات سال 2016، قانون منع خشونت علیه زنان و / یا سایر قوانین مرتبط که به وضاحت خشونت علیه نامزدان اناث و نماینده گان منتخب را جرم میندارند و ایجاد میکانیزم های گزارشدهی که بتوانند توسط زنان در ادارات عامه مورد استفاده قرار گیرند.
- تشویق مسؤلین حقوقی در راستای همکاری بیشتر با کمیسیون شکایات انتخاباتی، تا به قضایای خشونت علیه زنان در انتخابات رسیده گی لازم نمایند.

### برای کمیسیون مستقل انتخابات:

- حصول اطمینان از اینکه واحد جندر از منابع و صلاحیت های مورد نیاز برای ایفای نقش مربوطه خویش بگونه موثر برخوردار باشد و نماینده گان واحد جندر کمیسیون مستقل انتخابات در کمیته های استخدام کارمندان عالیرتبه حضور داشته باشند و به این ترتیب در پروسه های تصمیم گیری دخیل باشند.
- ایجاد بخش جندر به منظور گماشتن یک تعداد کارمندان ارشد اناث در هر یک از دفاتر ولایتی.
- تطبیق کمپاین آگهی دهی عامه کمیسیون مستقل انتخابات که شامل رویدست گرفتن اقدامات ویژه در راستای افزایش تعهدات کمیسیون مستقل انتخابات در عرصه بیطرفی، حرفوی بودن، برابری جندر و مشارکت زنان میباشد.
- تقویت قواعد و مقررات داخلی منجمه به منظور ممنوع قرار دادن هرگونه خشونت و تبعیض در برابر زنان هم در داخل و هم در خارج کمیسیون مستقل انتخابات، وضاحت دادن در مورد اقدامات جزایی در برابر همچو تخطی ها و ایجاد کانال های گزارشدهی محرم.
- راه اندازی و پخش ارزیابی تخنیکی قبل و بعد از انتخابات یا (PETAS)، به منظور شناسایی و پلانگذاری نیازمندیهای مبتنی بر جندر در جریان دوره انتخاباتی. ساحات کلیدی مورد تاکید میتوانند شامل یک تحلیل سیستماتیک حقوق قانونی زنان، ایجاد محلات رایدهی ویژه زنان، مرفوع ساختن نیازمندیهای اطلاعاتی مبتنی بر جندر نزد رای دهنده گان و افزایش میزان نماینده گی زنان در میان گرداننده گان و عرضه کننده گان امنیت انتخابات.
- تطبیق و اعمال یک پالیسی عدم تحمل برای آزار و اذیت جنسی بالای تمام کارمندان.

- تطبیق برنامه های آموزشی مبتنی بر جندر برای کارکنان کمیسیون مستقل انتخابات و دست اندرکاران امنیتی که شامل تمرکز روی روش های ویژه میباشند که بر مبنای آن خشونت علیه زنان در انتخابات منجر به پیامد های ناگوار بالای مشارکت سیاسی زنان میگردد و بدین ترتیب پروسه مردم سالاری را تحت شعاع قرار میدهد. برنامه های آموزشی مذکور روی نقش ها و مسؤولیت های کارکنان کمیسیون مستقل انتخابات تمرکز خواهد داشت، تا قضایای خشونت علیه زنان در انتخابات در محلات رای دهی و در سرتاسر پروسه انتخابات را شناسایی نموده و به آن رسیده گی لازم نمایند.
- راه اندازی برنامه های تعلیمی جدی و مدنی که شامل تمرکز روی اهمیت مشارکت سیاسی زنان و اطلاعات در مورد میکانیزم های رسیده گی به خشونت های مبتنی بر جندر در پروسه انتخابات میباشد. اینگونه کمپاین ها میتوانند شامل پیام رسانی مبتنی بر جندر باشند که ارائه کننده این باشند که اعضای ذکور خانواده و بزرگان وابسته به آنها در کنار نامزدان اناث بایستند و از آنها قاطعانه حمایت نمایند.
- نفرت پراگنی، علی الخصوص بر علیه نامزدان اناث، را به عنوان یک پدیده غیرقابل قبول و تخطی از قوانین انتخاباتی بیندارند.
- قبل از راه اندازی انتخابات، گماشتن تیم های سیار ثبت نام، که شامل زنان باشد تا بتوانند روند ثبت نام رای دهنده گان اناث به خصوص در ساحات خیلی ها دوردست، را تسهیل بخشند.

### برای جامعه مدنی:

- حمایت از کمپاین های آگهی دهی عامه که روی اهمیت مشارکت سیاسی زنان به عنوان رهبران منتخب تمرکز داشته باشند. کمپاین های متذکر میتوانند روی موارد آتی تاکید ورزند: حقوق زنان در راستای مشارکت در مردم سالاری، البته طوری که در دین مبین اسلام و قانون اساسی کشور تسجیل گردیده اند، نمونه های حمایت قشر ذکور از رهبران سیاسی اناث، خشونت علیه زنان را یک عمل غیرقانونی پنداشتن و بالاخره کمپاین های چون "# من همچنان" که طی آن سیاسیون اناث داستان های خویش را به عنوان داستان های موفق با دیگران در میان بگذارند.
- آموزش قضات، منسوبین پولیس و سایر دست اندرکاران، به خصوص در ولایات در مورد چگونگی بررسی و پیگیری قضایای خشونت علیه زنان در انتخابات و فراهم نمودن مواد آموزشی ماخذ به منظور حمایت از اینگونه تلاش ها.
- برگزاری برنامه های آموزشی رهبری برای زنان دخیل در سیاست که شامل تمرکز روی ایجاد شبکه های همبستگی با سایر رهبران سیاسی اناث باشد. برنامه آموزشی جهانی رهبری بنیاد بین المللی برای سیستم های انتخاباتی یا (IFES) تحت عنوان "زن رهبری مینماید" را میتوان به عنوان یک مدل ارائه نمود.
- نظارت نمودن از شکایات قانونی و سایر عرصه های شکایات انتخاباتی به عنوان ناظر، در ارتباط به تخطی های مبتنی بر جندر در انتخابات و بدست نشر سپردن نتایج آنها.
- راه اندازی مشاهدات و بررسی های مبتنی بر جندر در انتخابات (یا بگونه انفرادی و یا هم در چهارچوب یک ماموریت نظارتی گسترده)، با استفاده از چک لست های که به سطح جهانی شناخته شده میباشند.

### برای احزاب سیاسی:

- تدوین و اعمال قواعد و مقررات و پلان های کاری برای احزاب سیاسی که دربر گیرنده یک تعهد واقعی در راستای ارج گذاری به حقوق زنان در عرصه دستیابی به یک محیط مصون و امن سیاسی، پالیسی عدم تحمل در برابر آزار و اذیت جنسی، و مردود شمردن نفرت پراگنی مبتنی بر جندر و سایر انواع خشونت علیه زنان از طریق پلتفورم های شبکه های اجتماعی، باشد.
- تطبیق معیارات مورد متوازن جندر، برای گزینش نامزدان احزاب سیاسی.

- مطالبه برنامه های آموزشی مبتنی بر جندر برای اعضای احزاب سیاسی.

### برای تمویل کننده گان بین المللی:

- حمایت از برنامه های که باعث تقویت نقش جامعه مدنی به عنوان ناظر در قضایای مخالفت آشکار با نامزدان اثاث میگردد و راه اندازی برنامه های ارتقای ظرفیت هدفمندانه برای منسوبین کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی، با تمرکز ویژه روی حساسیت جندر و بودجه سازی و پلانگذاری بر مبنی مدنظر گرفتن ملاحظات جندر.
- حمایت و تقویت تلاش های آگهی دهی عامه کمیسیون مستقل انتخابات که شامل تمرکز در مورد مشارکت سیاسی زنان و نقش اساسی که زنان به عنوان دست اندرکاران منحصر به فرد در پروسه های مردم سالاری ایفاء مینمایند، میباشند.
- حمایت از تلاش های مؤسسات غیردولتی ملی در راستای آگهی دهی در مورد خشونت، بدست نشر سپردن نتایج هرگونه قضایای که توسط محاکم به آنها رسیده گی صورت گرفته اند و تقویت سایر موارد پیام رسانی در مورد پالیسی های عدم تحمل در برابر آزار و اذیت جنسی در پروسه انتخابات.
- در صورتیکه مذاکرات صلح به خوبی پیش برود، تضمین نمودن نماینده گی زنان در میز مذاکرات و اولویت دادن به تقاضا های زنان افغان که در اعلامیه سال 2019 شبکه زنان افغان پیرامون مذاکرات صلح دوحه بازتاب یافته اند. اینها شامل موارد آتی میباشند: حصول اطمینان از اینکه ساختار مردم سالار دولت حفظ گردد، حفاظت از حقوق مساوی زنان که در قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان تسجیل گردیده اند، به ویژه حقوق مصونیت و امنیت آنها، وفاداری در برابر تعهدات بازتاب یافته در قرارداد های حقوق بشری بین المللی و منطقوی، و محافظت از آزادی بیان و تشکل اجتماعات، هم در جریان مذاکرات صلح و هم بعد از آن.